FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT MARCO DARMON

fremsat den 19. januar 1993 *

Hr. præsident,
De herrer dommere,

1. Kan der anvendes positive monetære udligningsbeløb på cheddar-ost, som er indført fra New Zealand til en fællesskabsmedlemsstat for derefter straks at blive udført til andre medlemsstater, når der ikke ved den oprindelige indførsel er anvendt negative monetære udligningsbeløb eller en mindsteprisordning? Dette er i det væsentlige indholdet i det af Finanzgericht Hamburg forelagte spørgsmål.

2. Det tyske selskab General Milk Products GmbH (herefter benævnt »selskabet«), som er datterselskab af et newzealandsk selskab, sælger modervirksomhedens mejeriprodukter, navnlig ost, i Fællesskabet. Mens det samlede vareparti indføres via havnen i Hamburg — hvor det anmeldes til ekspedition til fri omsætning i Tyskland — reeksporteres en del til andre medlemsstater, bl.a. Danmark og Frankrig.

3. Disse transaktioner har for så vidt angår de monetære udligningsbeløb, der finder anvendelse, været underlagt to successive ordninger.

4. I første omgang blev indførslen til Fællesskabet af cheddar-ost fra New Zealand i henhold til det arrangement med samordnede regler for New Zealand og Fællesskabet vedrørende ost, der blev godkendt ved Rådets afgørelse 80/272/EØF af 10. december 1980 [1], underkastet en mindsteprisordning i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 2915/79 af 18. december 1979 [2], som ændret ved artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 1463/82 af 27. maj 1982 [3]. Ifølge den ændrede artikel 9 i forordning (EØF) nr. 2915/79 skal *værdien franko grænse* overholdes ved indførsel af cheddar-ost, og der skal betales importafgift. I henhold til artikel 8 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1767/82 af 1. juli 1982 [4] og bemærkning 12 (herefter benævnt »bemærkning 12«) i bilag I, del 5, til Kommissionens forordning (EØF) nr. 900/84 af 31. marts 1984 [5] anvendes der ikke monetære udligningsbeløb ved

* Originalsprog: fransk.

1 — Afgørelse om indgåelse af de bilaterale aftaler, der er resultatet af handelsforhandlingerne 1973-1979 (EFT L 71, s. 129). Se navnlig bilag 3 til afgørelsen, s. 149.

2 — Forordning om fastlæggelse af produktgrupper og af særlige regler vedrørende beregning af importafgifter for mælk og mejeriprodukter og om ændring af forordning (EØF) nr. 950/68 om den fælles toldtarif (EFT L 329, s. 1).

3 — Forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 2915/79 for så vidt angår betingelserne for optagelse af bestemte oste i visse toldpositioner og om ændring af forordning (EØF) nr. 950/68 om den fælles toldtarif (EFT L 159, s. 1).

4 — Forordning om fastlæggelse af gennemførelsesbestemmelserne for de særlige importafgifter for visse mejeriprodukter (EFT L 196, s. 1).

5 — Forordning om fastsættelse af monetære udligningsbeløb samt af visse koefficienter og kurser for anvendelse heraf (EFT L 92, s. 2).

indførslen. For varepartier, der genudføres til medlemsstaterne, kan der udbetales positive monetære udligningsbeløb i medfør af artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 974/71 af 12. maj 1971 [6], sammenholdt med artikel 1 i forordning nr. 900/84.

5. I anden omgang blev mindsteprisordningen *suspenderet* pr. 16. december 1984 ved artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 3340/84 af 28. november 1984 [7], som indeholder en ny ændring af artikel 9, stk. 1, og litra e) og f), i bilag II til forordning nr. 2915/79, som følge af en ny aftale mellem Fællesskabet og New Zealand [8]. Enhver henvisning til en værdi franko grænse er udeladt. Ifølge denne nye ordning anvendes der fortsat ikke monetære udligningsbeløb på import af cheddar-ost [9] ved indførslen til Fællesskabet.

6. Den 18. december 1984 lod selskabet et parti cheddar-ost ekspedere til fri omsætning ved Hauptzollamt Hamburg-Ericus og udførte straks en del af partiet til Danmark og en del af partiet til Frankrig.

7. Under henvisning til bemærkning 12, som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 3522/84 [10], ansøgte selskabet Hauptzollamt om, at de monetære udligningsbeløb blev bragt i anvendelse på de partier, der blev udført fra Tyskland. Dette blev afslået.

8. Selskabet anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse for Finanzgericht Hamburg. Selskabet anførte, at der ikke i ordningen findes bestemmelser, hvorefter anvendelsen af monetære udligningsbeløb ved udførslen begrænses til produkter med oprindelse i udførselslandet eller produkter indført i udførselsmedlemsstaten, i forbindelse med hvilke der er pålagt monetære udligningsbeløb eller anvendt en mindsteprisordning. Selskabet gjorde gældende, at det ifølge artikel 16, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1371/81 af 19. maj 1981 [11] er tilstrækkeligt, at produkterne har forladt udførselsmedlemsstatens område [12].

9. Den forelæggende ret ønsker med sit præjudicielle spørgsmål at få afgjort, om bestemmelserne i forordning nr. 900/84, sammenholdt med forordning nr. 1371/81, skal fortolkes således, at der ikke skal anvendes positive monetære udligningsbeløb ved udførsel af newzealandsk cheddar-ost, når varen er indført til udførselsmedlemsstaten, og der ikke i forbindelse hermed er anvendt negative monetære udligningsbeløb eller en mindsteprisordning [13].

6 — Forordning vedrørende visse konjunkturpolitiske foranstaltninger, der skal træffes på landbrugsområdet efter den midlertidige udvidelse af udsvingsmargenerne for visse medlemsstaters valutaer (JO L 106, s. 1).

7 — Forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 2915/79 for så vidt angår iværksættelsen af en ny importordning for visse ostetyper fra Australien og New Zealand (EFT L 312, s. 5).

8 — Se Rådets afgørelse 84/561/EØF af 22.11.1984 om indgåelse af aftalen i form af brevveksling mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og New Zealands regering om arrangementet med samordnede regler for New Zealand og Fællesskabet vedrørende ost (EFT L 308, s. 59) og anden betragtning i ovennævnte forordning nr. 3340/84.

9 — I medfør af bemærkning 12, som ændret ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 3522/84 af 14.12.1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 900/84 for så vidt angår ikke-anvendelse af monetære udligningsbeløb for visse oste, der indføres fra Australien og New Zealand (EFT L 328, s. 18).

10 — Se henvisninger i fodnote 9 ovenfor.

11 — Forordning om forskrifter for den administrative anvendelse af monetære udligningsbeløb (EFT L 138, s. 8).

12 — Forelæggelseskendelsen, s. 3 og 4.

13 — Se forelæggelseskendelsen, s. 2.

10. Som bekendt har de monetære udligningsbeløb til formål at sikre princippet om garanterede institutionelle priser i et Fællesskab uden faste valutakurser eller monetær union gennem en ordning, som i praksis udelukker risikoen for kursændringer [14]. De monetære udligningsbeløb indgår i den fælles landbrugspolitik.

11. Den fælles landbrugspolitik har til formål at stabilisere landbrugernes indkomst ved for en lang række landbrugsprodukter at indføre fælles markedsordninger med garanterede priser, som er fastsat i en fælles valutaenhed, nemlig regningsenheden. Disse priser omregnes til national valuta på grundlag af en omregningskurs, den såkaldte »grønne kurs«. De garanterede priser kan pr. definition ikke variere hver uge som følge af valutakursudviklingen. Det er dog forekommet, at de i de enkelte nationale valutaer fastsatte priser har ændret sig mellem to produktionsår som følge af en nedskrivning eller en opskrivning af valutaen.

12. Udligningsbeløbene har netop til formål at udligne forskellene mellem eksport- og importpriser som følge af forskellene mellem den grønne kurs, som benyttes ved prisfastsættelsen, og markedskursen for den pågældende valuta. Ved at neutralisere de forstyrrelser, som ændringerne i de nationale valutaer giver på markedet for landbrugsprodukter, gør udligningsbeløbene det muligt at garantere enhedsprisen [15].

13. Der findes positive og negative udligningsbeløb. De er positive, når de kompenserer for, at det nationale prisniveau er højere end Fællesskabets prisniveau, og negative, når det modsatte er tilfældet [16]. Positive udligningsbeløb pålægges ved indførsel og ydes ved udførsel i lighed med importafgifter og restitutioner. Omvendt pålægges negative udligningsbeløb ved udførsel og ydes ved indførsel [17].

14. Ganske vist har Fællesskabet ikke nogen interventionspris for cheddar-ost, men der kan alligevel anvendes monetære udligningsbeløb på dette produkt som et produkt, der er afledt af et produkt, for hvilket der gælder en interventionspris (mælk).

15. Som nævnt blev dette produkt i første omgang underkastet mindsteprisordningen med henblik på at bringe dets pris i nærheden af eller på linje med fællesskabspriserne.

16. Da mindsteprisen udtrykkes i ecu, var det ikke nødvendigt at anvende de monetære udligningsbeløb ved indførslen af det pågældende produkt [18].

17. Men ved genudførsel til en anden medlemsstat skulle der derimod anvendes monetære udligningsbeløb i tilfælde af forskelle mellem markedskursen og den grønne kurs for de pågældende valutaer. Det var derfor

14 — Se dom af 14.5.1975, sag 74/74, CNTA mod Kommissionen, Sml. s. 533, præmis 41.

15 — Se f.eks. dom af 15.10.1980, sag 4/79, Providence Agricole de la Champagne mod ONIC, Sml. s. 2823, præmis 22.

16 — Se artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 1677/85 af 11.6.1985 om monetære udligningsbeløb i landbrugssektoren (EFT L 164, s. 6). Se ligeledes Barthelemy og Heine, Les montants compensatoires monétaires et leur démantèlement, *Cahiers de droit européen*, 1987, s. 397-434.

17 — Artikel 1 i ovennævnte forordning (EØF) nr. 1371/81.

18 — Se anden betragtning i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3014/79 af 27.12.1979 om ændring af forordning (EØF) nr. 2140/79 for så vidt angår visse monetære udligningsbeløb for mælk og mejeriprodukter (EFT L 337, s. 73).

berettiget, at der i tilfælde af genudførsel til en medlemsstat med en svagere valuta blev ydet positive udligningsbeløb ved udførslen for at gøre det muligt at markedsføre det i medlemsstater, hvis valuta på det tidspunkt var nedskrevet i forhold til oprindelsesstatens valuta.

18. Hvorledes forholder det sig, når den til Fællesskabet indførte vare ikke længere er underkastet en mindstepris?

19. Heller ikke her er det nødvendigt at anvende et monetært udligningsbeløb på indførslen fra et tredjeland. De priser, der frit er dannet, omregnes automatisk til indførselslandets valuta til markedskursen, uden at der består nogen kursrisiko som følge af anvendelse af den grønne kurs.

20. Må et positivt udligningsbeløb, der ydes ved udførsel af et produkt, som ved sin indførsel til Fællesskabet ikke har været omfattet af de fælles markedsordningers valutapolitiske foranstaltninger, ikke betragtes som en *præmie* uden modydelse, kort sagt som en gave til eksportøren, eftersom produktet aldrig har været underkastet Fællesskabets markedsvilkår?

21. En gennemgang af baggrunden for de pågældende regler viser klart, at der for et produkt, som ved indførslen til Fællesskabet ikke har været underkastet reglerne om mindstepriser eller monetære udligningsbeløb, heller ikke skal anvendes monetære udligningsbeløb ved genudførsel til en anden medlemsstat.

22. Således har generaladvokat Warner i Lesieur Cotelle-sagen [19] anført:

»... det er endvidere fast praksis ved denne Domstol, at monetære udligningsbeløb kun finder anvendelse, hvor de er nødvendige for at undgå forstyrrelse af den gnidningsløse funktion af den fælles markedsordning for særlige produkter, at Kommissionen har pligt til at ophæve dem, når den er overbevist om, at markedsvilkårene gør dem overflødige for det nævnte formål, og at Kommissionen i denne henseende har en vid skønsbeføjelse« [20].

23. Blev suspensionen af mindsteprisordningen pr. 16. december 1984 ledsaget af en suspension af udligningsbeløbene ved udførsel?

24. På et så teknisk og komplekst område som monetære udligningsbeløb kræver retssikkerhedsprincippet, at alle bestemmelser uden videre er forståelige, og at det fremgår af selve ordlyden af de regler, virksomhederne skal kunne påberåbe sig, hvilke rettigheder og pligter de har.

25. Under anvendelse af dette princip har Domstolen i dommen af 22. februar 1989 (Kommissionen mod Frankrig og Det Forenede Kongerige) [21] fastslået følgende:

»I henhold til Domstolens faste praksis (jf. dom af 9.7.1981, sag 169/80, Gondrand, Sml.

19 — Dom af 17.3.1976, forenede sager 67/75-85/75, Sml. s. 391, forslag til afgørelse, Sml. s. 412.

20 — Sml. s. 418.

21 — Forenede sager 92/87 og 93/87, Sml. s. 405.

s. 1931) kræver retssikkerhedsprincippet, at en ordning, der pålægger en afgiftspligtig byrder, er klar og utvetydig, for at vedkommende ikke skal være i tvivl om sine rettigheder og pligter og kan handle derefter« [22].

26. Fremgår det klart af reglerne vedrørende de monetære udligningsbeløb, der finder anvendelse på cheddar-ost indført fra New Zealand, at ydelsen af disse beløb ved produktets genudførsel er suspenderet fra det tidspunkt, hvor produktet ikke længere er underkastet mindsteprisordningen, idet disse beløb allerede ved indførslen ikke fandt anvendelse?

27. Ydelsen af udligningsbeløb ved genudførsel af cheddar-ost bygger på artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1371/81, ifølge hvilken der anvendes monetære udligningsbeløb for produkter, som indføres eller udføres, for så vidt dette ikke udelukkes ved andre bestemmelser.

28. Jeg skal med det samme fastslå, at det pågældende produkt ikke er omfattet af nogen bestemmelse, som udelukker ydelsen af udligningsbeløb ved udførsel.

29. Ifølge den oprindelige udgave af bemærkning 12 anvendes intet udligningsbeløb for *indførte* oste, uanset om disse er omfattet af mindsteprisordningen [23] eller er udelukket [24].

30. Også i de tidligere forordninger er der alene tale om udelukkelse af monetære udligningsbeløb for *indførte* oste [25].

31. I bemærkning 12 hedder det i den affattelse, der er indeholdt i artikel 1 i forordning nr. 3522/84:

»Der anvendes intet udligningsbeløb for ost, der indføres på de i artikel 7, stk. 1, artikel 9, stk. 1, artikel 10 og artikel 11 i forordning (EØF) nr. 2915/79 fastsatte betingelser, for så vidt en gældende værdi franko grænse, hvis en sådan er fastsat for den pågældende ost, er overholdt, eller hvis importpriserne ikke er lavere end de i artikel 11, stk. 1, i nævnte forordning omhandlede beløb for den pågældende ost; der anvendes heller intet udligningsbeløb for de oste, der er omhandlet i artikel 11, stk. 1, og artikel 11, stk. 2, i nævnte forordning, såfremt det drejer sig om produkter, der er anført under e), f) og r) i bilag II til nævnte forordning, hvis det påvises, at produkterne svarer til beskrivelsen deri« [26].

32. Første halvdel af punktummet vedrører navnlig produkter, der er indført under overholdelse af en mindste værdi franko grænse. Her udelukkes anvendelsen af monetære udligningsbeløb på *indført* ost. Alene anden halvdel af punktummet vedrører cheddar-ost, der indføres fra New Zealand uden at være

22 — Præmis 22.

23 — Første del af punktummet.

24 — Se litra r) i bilag II til forordning (EØF) nr. 2915/79, som er indsat ved Rådets forordning (EØF) nr. 3042/82 af 15.11.1982 om ændring af forordning (EØF) nr. 2915/79 for så vidt angår anvendelsen af nedsat afgift for visse former for ost (EFT L 322, s. 1).

25 — Se bl.a. bemærkning 13 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2140/79 af 28.9.1979 (EFT L 247, s. 1), i den affattelse, der fremgår af ovennævnte forordning nr. 3014/79, og Kommissionens svar på Domstolens andet spørgsmål.

26 — Cheddar-ost er anført under litra e) og f) i dette bilag II.

underkastet mindsteprisordningen. Det fremgår ikke heraf, om udelukkelsen af de monetære udligningsbeløb kun vedrører *indførslen* af ost, eller om den også vedrører *genudførsel* af ost til en anden medlemsstat.

33. Jeg finder i lighed med Kommissionen, at bemærkning 12 i denne affattelse udelukker anvendelse af monetære udligningsbeløb på produkter, *der er indført fra et tredjeland*, men ikke anvendelsen af sådanne beløb ved produktets *genudførsel* til en anden medlemsstat.

34. Første halvdel af punktummet vedrører nemlig produkter, der er omfattet af en mindsteprisordning, og fastsætter, at der ikke anvendes monetære udligningsbeløb, såfremt værdien franko grænse er overholdt. Alene indførsler fra tredjelande opererer med en sådan værdi.

35. På grund af suspensionen af mindsteprisen henvises der i anden halvdel af punktummet, som bl.a. vedrører cheddar-ost, ikke til værdien franko grænse. Der henvises til cheddar-betegnelsen i bilag II, litra e) og f), hvori der er tale om et årligt toldkontingent, som kun kan vedrøre indførsler fra tredjelande.

36. Der kan heller ikke være tale om to forskellige fortolkninger af begrebet monetært udligningsbeløb i første og anden halvdel af samme punktum.

37. Endelig fremgår det af anden betragtning i forordning nr. 3522/84, at ændringerne af bemærkning 12 har til formål at tage hensyn til den nye situation, der er opstået ved suspensionen af minimumspriserne for cheddarost fra Australien og New Zealand. Dette forklarer, hvorfor henvisningen til artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 2915/79, for så vidt den vedrører cheddar-ost, er flyttet fra første til anden del af sætningen af hensyn til suspensionen af mindsteprisordningen, uden at der herved er sket ændring af ordningen vedrørende monetære udligningsbeløb, navnlig for så vidt angår genudførsel.

38. Suspensionen af mindsteprisen ved indførsel har således ikke ført til en ny ordning for monetære udligningsbeløb. Suspensionen har især ikke ført til, at der ikke kan opkræves udligningsbeløb ved genudførsel. Ordningen gør ikke anvendelsen af udligningsbeløb ved udførsel afhængig af, at der findes en mindsteprisordning eller anvendes monetære udligningsbeløb ved indførsel.

39. I øvrigt hedder det udtrykkeligt i artikel 8 i forordning nr. 1767/82: »Der anvendes ikke monetære udligningsbeløb ved overgang til fri omsætning af de produkter, der omhandles i bilag I, litra a), b), d), e), f), g), i), k), l) og m)« [27].

40. Udtrykket »overgang til fri omsætning« skal her under henvisning til traktatens artikel 10, stk. 1, og artikel 1, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1371/81 fortolkes restriktivt,

27 — Cheddar-ost fra Australien og New Zealand er opført i dette bilag under litra e) og f).

således at det specifikt vedrører indførsler fra et tredjeland.

41. Jeg skal bemærke, at ovennævnte artikel 8 er ændret ved artikel 1 i forordning (EØF) nr. 611/88 [28], hvori det hedder, at såfremt visse produkter efter at være overgået til fri omsætning i den importerende medlemsstat forsendes til en anden medlemsstat eller genudføres, anvendes der ikke monetære udligningsbeløb. Og cheddar-ost fra New Zealand er ikke et af de nævnte produkter.

42. Heraf følger, at der ikke er nogen bestemmelse, der gør det muligt at udelukke ydelsen af monetære udligningsbeløb ved genudførsel af cheddar-ost, der er indført til Fællesskabet fra New Zealand, til en medlemsstat. Der er således ikke nogen udtrykkelig bestemmelse, der giver virksomhederne anledning til at formode, at der ikke længere kan kræves monetære udligningsbeløb ved genudførsel.

43. Udligningsbeløbene finder således i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1371/81 anvendelse, såfremt de i denne bestemmelse opstillede betingelser er opfyldt. Kan det bevises, at produktet har forladt udførselsmedlemsstatens område, kan der blive tale om anvendelse af monetære udligningsbeløb [29].

44. En sidste bemærkning. Er løsningen den samme, såfremt varen alene er indført i den første medlemsstat for straks at blive genudført til en anden medlemsstat uden reelt at være bragt i handelen i den første stat?

45. I Töpfer-sagen [30] var et parti hvede afskibet fra Danmark med henblik på levering i Forbundsrepublikken Tyskland. Eksportøren havde planlagt undervejs at lægge til i Storbritannien med det ene formål at få udbetalt tiltrædelsesudligningsbeløbet, idet priserne i denne nye medlemsstat var lavere. Domstolen har fastslået:

»... at der ved eksport af landbrugsprodukter til en ny medlemsstat fra en medlemsstat med højere priser ikke kan kræves udbetalt tiltrædelsesudligningsbeløb, hvis produkterne ikke efter opfyldelsen af toldformaliteterne i den medlemsstat, som over for de kompetente myndigheder i eksportmedlemsstaten er angivet som bestemmelsesstat, *reelt er bragt i handelen* på denne stats marked« [31].

46. Ved første øjekast — men dette punkt skal i øvrigt vurderes af den forelæggende ret — synes sagens akter ikke at vise, at overgangen til fri omsætning i Tyskland var helt fiktiv og alene havde til formål at opnå ret til at modtage positive monetære udligningsbeløb ved genudførslen.

28 — Kommissionens forordning af 4.3.1988 om ændring af forordning (EØF) nr. 1767/82 og (EØF) nr. 3938/87 for så vidt angår ikke-anvendelse af monetære udligningsbeløb for visse oste, der indføres på særlige betingelser (EFT L 60, s. 19).

29 — Artikel 16, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1371/81.

30 — Dom af 27.10.1981, sag 250/80, Sml. s. 2465.

31 — Præmis 18, min fremhævelse.

47. Som anført af den forelæggende ret [32], kan anvendelsen af positive monetære udligningsbeløb ved udførsel kun udelukkes, såfremt det kan påvises, at eksportøren havde til hensigt at misbruge ordningen med monetære udligningsbeløb, og dette er på ingen måde blevet påvist.

48. Følgelig foreslår jeg, at Domstolen kender for ret:

»Bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1371/81, sammenholdt med forordning (EØF) nr. 900/84 som ændret ved forordning (EØF) nr. 3522/84, skal fortolkes således, at der kan anvendes positive monetære udligningsbeløb ved genudførsel til en medlemsstat af cheddar-ost, der er indført fra New Zealand til en anden medlemsstat, også selv om der ikke ved indførslen til sidstnævnte stat er anvendt negative monetære udligningsbeløb eller en mindsteprisordning, medmindre det er godtgjort, at varens overgang til fri omsætning i denne stat er fiktiv og alene har til formål uretmæssigt at profitere af ovennævnte forordninger.«

32 — Forelæggelseskendelsen, s. 7.